

REKK POLICY BRIEF

02
2026

2026 JÚNIUS

SZAJKÓ GABRIELLA - BEREI JUDIT

A SZOCIÁLIS TŰZIFATÁMOGATÁSI PROGRAM ÉRTÉKELÉSE ÉS JAVASLATOK A FEJLESZTÉSÉRE

Egy empirikus közgazdasági kutatás eredményei

Magyarországon 2013 óta működik a vezetékes energiahordozókra és szolgáltatásokra vonatkozó nominális tarifarögzítés rendszere, amit rezsicsökkentés néven vezettek be.¹ Egészen 2022-ig a rendszer nem volt differenciált, vagyis a háztartási fogyasztók jövedelmi helyzetétől és a fogyasztás volumenétől függetlenül részesültek a szabályozás által nyújtott jóléti transzferben. A 2022-ben érvényesített korlátozás („a rezsicsökkentés csökkentése”) sem érvényesített szociális megfontolásokat, kizárólag a rögzített tarifán szolgáltatott energia éves fogyasztási mennyiségét korlátozták egy országosan egységesen megállapított, viszonylag magas mennyiségben.

Ennek a rendszernek a haszonélvezői között nem szerepelnek azok a háztartások, amelyek részben vagy egészben szilárd tüzelőanyaggal fűtik lakásukat. Ebben a körben 2012 óta működteti a kormány a Szociális Tüzelőanyag Programot egy jóval szűkebb társadalmi réteg számára. A programot a vezetékes energiaszolgáltatások rezsicsökkentéséhez képest több jelentős különbséggel tervezték meg:

- A program csak a szociálisan rászorulókat energiátámogatására korlátozódik, a tényleges jogosultságot egy sor szofisztikált szociális indikátor alapján kell megállapítani.
- A szociális rászorultság megállapítása mellett fejenként és háztartásonként is volumenkorlátot határoztak meg a támogatott tüzelő mennyiségére vonatkozóan.
- A Program település-méret alapján is korlátozott, mivel ezt a tüzelő-támogatást csak az 5000 főnél nem nagyobb településeken lehet igénybe venni.

- Az évente kiosztható támogatás nem korlátlan, az utóbi hét évben mindössze évi 5 milliárd forint, szemben a hálózatos energiák rezsicsökkentésére felhasznált támogatási kasszával, ami felülről nyitott, és évi 700 – 1300 milliárd Ft között alakult az utóbbi négy évben.²
- A szociális tüzelőtámogatás kiosztását az önkormányzatok végzik, a támogatásra történő pályázattól kezdve a jogosultak azonosításán keresztül egészen a támogatott szociális tüzelőanyag megvásárlásáig, szállításáig és kiosztásáig.

A következőkben saját adatfelvételen alapuló kutatási eredményeinkkel mutatjuk be, amelyben közgazdasági szempontból értékeljük a Programot,³ azon belül is a szociális tűzifa kiosztás hatékonyságát. Úgy gondoljuk, hogy az eredményeink nemcsak a tűzifa program bejelentett továbbfejlesztése, kiterjesztése szempontjából lehetnek relevánsak, hanem a vezetékes energiaszolgáltatások háztartási tarifaszabályozásának fejlesztése, fenntarthatóságának javítása szempontjából is.

A cikk első részében összefoglaljuk a Szociális Tüzelőanyag Program szabályozási részleteit és eddigi eredményeit. Ezután ismertetjük az általunk használt kutatási adatbázist és a tűzifát használó háztartások statisztikai jellemzőit. A harmadik részben leírjuk, hogyan ragadtuk meg a szociális rászorultsági státuszt, majd végül bemutatjuk, hogy négy eltérő hatékonysági mutató alapján mennyire ítéltető sikeresnek a Szociális Tüzelő Program tűzifa része.

1 2013. évi LIV. törvény a rezsicsökkentések végrehajtásáról (kihirdetve: 2013. május 9.)

2 REKK becslés

3. A kutatást a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal (NKFI) támogatta (OTKA no. K – 143311).

1. TÁBLÁZAT: A SZOCIÁLIS TÜZELŐTÁMOGATÁS MÉRTÉKE, 2025

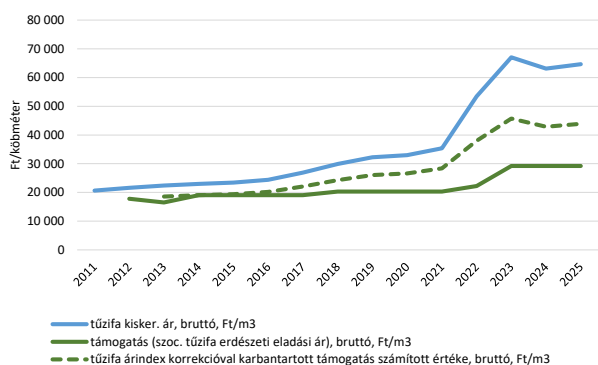
	kemény-lombos	lágylombos	szén
	Ft/köbméter + ÁFA		Ft/mázsa
a) jelentős munkanélküliséggel sújtott települések (105/2015 Korm. r. 2. mell.)	23.000	15.000	4.700
b) központi költségvetési támogatás egyéb 5000 fő alatti településeken	21.000	13.000	3.700
kötelező önrész (települési támogatás a b) települési kategóriában	2.000	2.000	1.000

Forrás: 2025. évi pályázati kiírás

A SZOCIÁLIS TÜZELŐANYAG PROGRAM

A szénre és tűzifára vonatkozó szociális tüzelőanyag program 2011 óta vehető igénybe Magyarországon.⁴ A finanszírozása a központi költségvetésből történik a helyi önkormányzatok támogatásán keresztül.⁵ Az önkormányzatok pályázati formában juthatnak hozzá a támogatáshoz, majd saját hatáskörben döntenek a támogatás segítségével megvásárolt szén és tűzifa szétosztásáról. A szociális tüzelőt ingyenesen, természetbeni támogatásként osztják szét saját, egyedi szociális megfontolásaik figyelembevételével.

A Belügyminisztérium által kiadott pályázati kiírás tartalmazza a helyi önkormányzati rendeletek kötelező elemeit. Ezek szerint előnyben kell részesíteni azokat a családokat, melyekben közfoglalkoztatotti státuszú, aktív korúak ellátásában részesülő (foglalkoztatást helyettesítő, tartós egészségügyi támogatásban vagy gyermekfelügyeleti támogatásban részesülő) vagy hátrányos helyzetű gyermekeket nevelő, illetve 80 év feletti személyek élnek.⁶ Több, véletlenszerűen kiválasztott helyi önkormányzati rendeletet átnézve látható, hogy az önkormányzatok gyakran fogalmazzak meg további jogosultsági feltételt, például az egy főre jutó nettó jövedelem nem haladhatja meg a szociális vetítési alap (korábbi öregségi nyugdíjminimum) bizonyos százalékát (pl. 250%-át vagy 300%-át) vagy egy évente meghatározott fix összeget (pl. 125.000 Ft).

 1. ÁBRA: A TÜZIFA KISKERESKEDELMI BRUTTÓ EGYSÉGÁRA, (FT/M³), A SZOCIÁLIS TÜZIFA ERDÉSZETI ÉRTÉKESÍTÉSI BRUTTÓ ÁRA (TÁMOGATÁS, FT/M³)

Forrás: saját ábra a KSH STADAT 1.1.1.4., KSH CPI alapján

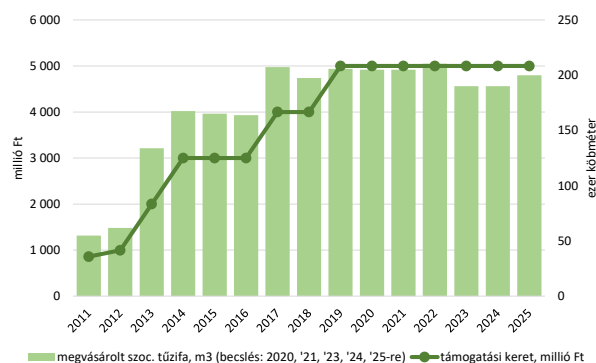
Az ingyenesen kiosztható tüzelőanyag maximális mértéke - 2 köbméter keménylombos vagy 3 köbméter lágylombos tűzifa ellátott személyenként (barnaszén: 6 mázsa/fő), valamint háztartásonként maximum 5 köbméter tűzifa (vagy 10 mázsa szén). A jelentős munkanélküliséggel küzdő települések önkormányzatai magasabb támogatási összeget kaphatnak, ezen a hátrányos helyzetű csoporton kívül a települési önkormányzatoknak egy kismértékű önerőt is hozzá kell tenni a központi költségvetésből elnyert támogatáshoz.

A szociális tüzelőtámogatásra fordítható keretösszeg ugyan folyamatosan növekedett a 2011-ben elkülönített 800 millió forintról egészen a 2019-es 5 milliárd forringtonig, de a támogatás összege azóta nominálisan nem változott az inflációs környezet ellenére sem. A következő ábrán összefoglalva mutatjuk be a tűzifa kiskereskedelmi ár, a támogatási normatíva, a támogatási keret, valamint az abból megvásárolt tűzifa mennyiség alakulását. (1. ábra) Azt is ábrázoljuk, hogy mennyinek kellett volna lennie a támogatási normatívának, ha annak összegét minden évben a tűzifa árindex mértékével emelték volna. (2. ábra)

4 59/2011. (XII. 23.) Belügyminiszteri rendelet

5 A települési önkormányzatok szociális célú tüzelőanyag vásárlásához kapcsolódó támogatása; jogcím: 2.3.1.; 2025. évi LXIX. törvény Magyarország 2026. évi központi költségvetéséről

6 2025. évi pályázati kiírás

 2. ÁBRA: A SZOCIÁLIS TÜZELŐTÁMOGATÁS KERETÖSSZEGE, (MILLIÓ FT) ÉS AZ ABBÓL ÉVENTE MEGVÁSÁROLT SZOCIÁLIS TÜZIFA (EZER M³) 2011 - 2025

Forrás: saját ábra a költségvetési törvény végrehajtásáról szóló törvények mellékletei (zárszámadás), a Belügyminisztérium éves Önkormányzati Hírlevél adatai és a kormány.hu-n az önkormányzati államtitkárság által közzétett hírek felhasználásával

Látható, hogy a támogatásból megvásárolt szociális tűzifa mennyisége az időszak első felében növekvő, de az utolsó kilenc évben stagnáló, csökkenő, 180 és 200 ezer köbméter között. Ennek két oka van. Egyrészt a kormányzati politika 2019 óta nem emeli a központi költségvetésből elkülönített keretet, ami hét év alatt elinflálódott. Másrészt, még 2019 előtt, azokban az években, amikor a támogatási keretet növelték, akkor sem növelték érdemben a köbméterenként adható támogatási normatíva mértékét (2012-19 között összesen csak 14%-kal), miközben a tűzifa kiskereskedelmi egységára ugyanebben az időszokban majdnem 50%-kal emelkedett. Ez minden bizonnyal korlátozta a szociális tűzifaként megvásárolható mennyiséget, illetve az erdészeti kínálatot az olcsóbb választékok és alacsonyabb feldolgozottság felé ősztönözte. Így alakult ki az a helyzet, amiről több kutató és önkormányzat is beszámol, hogy egyre magasabb költségek merülnek fel a támogatott áron átvett szociális tűzifával.⁷ Az önkormányzatok egyre inkább a távoli erdei rakodón kénytelenek átvenni a minimálisan feldolgozott, 1-2 méteres választékot, amelynek piaci ára sokkal kevésbé emelkedett, mint a kiskereskedelmi fogyasztói körben szereplő leszállított, felfűrészelt és hasított lakossági tűzifaé.⁸ Így az erdészetek valószínűleg nem veszítenek az olcsón eladott szociális tűzifán, cserébe az önkormányzatokat terheli a kitermelés utáni többszöri rakodás, darabolás, szállítás, hasítás, készletezés költsége. Így csak azok az önkormányzatok pályáznak szociális tűzifa támogatásra, amelyek ezt a tetemes költséget még önerőből hozzá tudják tenni.

A szociális tűzifa támogatásra ennek ellenére nagy igény mutatkozik, mert minden nehézség ellenére a program első hét évében a támogatottak száma 45 ezerről közel 4-szeresére, 180 ezerre emelkedett, a programban résztvevő települések száma pedig 456-ról közel 5-szörösére, 2255-re nőtt.⁹

A REKK HÁZTARTÁSI ENERGIAFOGYASZTÁSI ADATBÁZISA

Az adatbázis 2025 januárjában, 1024 háztartás személyes megkérdezésével készült.¹⁰ A felmérés reprezentatív a magyar lakosságra: a településtípus és az épülettípus szerinti eloszlás a mintában közel áll a teljes népességre jellemző eloszláshoz, a minta súlyozását a 2022. évi népszámlálási adatok alapján végeztük. A kérdőív a lakások fűtési és energiafogyasztási jellemzőire fókuszál, és a közüzemi számlákat fizető háztartástagtól kérdezi le az adatokat. A felmérés a Szociális Tűzifa Program szempontjából három okból különösen hasznos:

Egyrészt a kérdőív részletesen azonosítja a fával fűtő háztartásokat és a tűzifa-használat mennyiségi és minőségi jellemzőit: az elfűtött és vásárolt famennyiséget, az árat, a beszerzés módját – beleértve, hogy mekkora hányad származik az önkormányzati szociális tüzelőanyag-keretből –, a fa szárítási idejét és a felhasznált faanyag típusát (erdei tűzifa, nem erdei tűzifa, másodlagos faanyag).

Másrészt a felmérés egyszerre tartalmaz jövedelmi és anyagi helyzetre vonatkozó kérdéseket (havi nettó háztartási jövedelem, megtakarítási képesség, a szokásos kiadások fedezésének nehézsége, közüzemi elmaradások) és fűtési adatokat. Így a fával fűtő háztartások jövedelmi helyzet szerinti megoszlása is vizsgálható.

7 Bajomi A. (2018): [Habitat for Humanity: A szociális tüzelőanyag-támogatás Magyarországon](#).

8 FATÁJ (2025): [Tűzifa kínálat az erdőgazdaságoknál](#)

9 REKK-WWF: A 2015-2020 időszakban a teljes támogatási keret kevesebb mint 10%-át költötték lignit vásárlásra (forrás: [Van-e elég fenntartható biomasza Magyarországon? - Országjelentés a szilárd biomasza keresleti és kínálati oldaláról](#))

10 A kérdőívet a REKK készítette, a lekérdezést és kódolást a 21 Kutatóközpont munkatársai végezték.

2. TÁBLÁZAT: HÁZTARTÁSOK FŰTÉSI MÓDJA (KSH: FŰTÉSI MÓD (LAKOTT LAKÁSOK JELLEMZŐJE); REKK: AZ ELSŐDLEGES ÉS MÁSODLAGOS FŰTÉSI ENERGIAHORDOZÓ ALAPJÁN KÉPZETT KATEGÓRIÁK)

Fűtési mód	Népszámlálás 2022		REKK-minta	
	N	%	N	%
Egyféle fűtőanyaggal	2 557 895	63,8%	676	66,0%
Hálózati gázzal	1 788 022	44,6%	476	46,5%
Árammal	129 294	3,2%	34	3,3%
Fával	619 573	15,5%	163	16,0%
Egyéb fűtőanyaggal	21 006	0,5%	2	0,2%
Többféle fűtőanyaggal	831 922	20,8%	189	18,5%
Hálózati gázzal és árammal	164 084	4,1%	53	5,2%
Hálózati gázzal és fával	543 928	13,6%	90	8,7%
Egyéb fűtőanyagokkal	123 910	3,1%	47	4,5%
Távfűtéssel	618 724	15,4%	159	15,5%
Összes háztartás	4 008 541	100%	1 024	100%

Forrás: [KSH Népszámlálás 2022](#); REKK kutatási minta (2025, súlyozott)

3. TÁBLÁZAT: A TŰZIFA-HASZNÁLÓK PROFILJA: GYAKORISÁG, TELEPÜLÉSMÉRET, BESZERZÉSI CSATORNA

Csoport	Arány	5000 fő alatt	5000 fő felett	összesen	Beszerezés: Csak piaci	Beszerezés: Vegyes	összesen
Kizárólag tűzifa	16%	64,6%	35,4%	100%	44,9%	55,1%	100%
Részben tűzifa	11%	55%	45%	100%	63,5%	36,5%	100%
Nem használ tűzifát	73%	17,8%	82,2%	100%	–	–	–
összesen	100%						

 Forrás: [KSH Népszámlálás adatbázis 2022](#); REKK kutatási minta (2025, súlyozott)

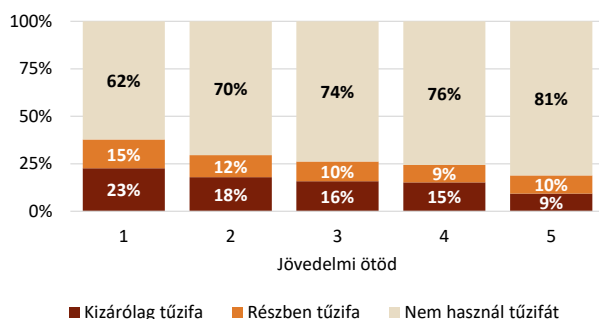
Harmadrészt a regionális és településtípus szerinti bontás (régió, településtípus, irányítószám, településnév) lehetővé teszi annak vizsgálatát, hogy hol koncentrálódik a fával fűtés és az energiaszegénység.

A REKK által kezdeményezett 2025-ös felmérés, illetve a 2022-es népszámlálás alapján a magyar háztartások leggyakoribb fűtőanyaga túlnyomórészt a vezetékes gáz. A második leggyakoribb energiahordozó már a tűzifa, megelőzve a távfűtést és az áramot. Amint a 2. táblázat mutatja, a háztartások fűtési módja szerinti eloszlás tekintetében a REKK adatfelvétel nagyon hűen tükrözi a teljes népességre jellemző arányokat (KSH 2022. évi census).

A háztartások mintegy negyede használ valamilyen formában tűzifát: 16% kizárólag tűzifával fűt, további 11% pedig tűzifa mellett más energiahordozót (gázt vagy áramot) is használ; a fennmaradó 73% egyáltalán nem használ fát a fűtéshez (3. táblázat).

A fafűtés jellemzően az alacsony jövedelmű háztartásoknál koncentrálódik. A legalsó jövedelmi ötödben a háztartások 23%-a fűt kizárólag tűzifával, míg a legfelső ötödben már csak 9% (3. ábra). Ha az elsődleges energiahordozó szerinti bontást vizsgáljuk, az ugyanezt erősíti meg: a tűzifa mint fő fűtőanyag a legalsó ötödben 29%, a legfelsőben 14% – vagyis az alsó ötödben több mint kétszer akkora arányú. A gáz használata ezzel ellentétes, de csak enyhén emelkedő pályát követ jövedelmi ötödként (53%-ról 59%-ra).

3. ÁBRA: TŰZIFA-HASZNÁLAT JÖVEDELMI ÖTÖDKÉNT

Forrás: saját ábra, REKK kutatási minta (2025, súlyozott).

A fával fűtő háztartások valóban felülreprezentáltak a kistérségeken: a kizárólag tűzifával fűtők csaknem kétharmada (65%) 5000 fő alatti településen él, szemben a nem fával fűtők mindössze 18%-ával. Ugyanakkor a fával fűtő háztar-

tások jelentős része az 5000 fős küszöb felett él, és így kiesik a jogosultságból. A kizárólag tűzifával fűtők több mint harmada (35%), a tűzifát kiegészítésként használóknak pedig csaknem fele (45%) 5000 fő feletti településen lakik.

A beszerzés módja eltér a két tűzifa-használó csoport között: a kizárólag tűzifával fűtők többsége (55%) nem (kizárólag) piaci forrásból szerzi be a fát – hanem saját gyűjtésből, kapott vagy szociális tűzifából is –, míg a tűzifát csak kiegészítésként használók inkább vásárolják (64% csak piaci). Ez azt mutatja, hogy a kizárólag fára utalt, jellemzően szegényebb háztartásoknál nagyobb szerepet kapnak a nem piaci beszerzési csatornák. A tűzifa szárítási ideje a fűtési csoportokban hasonló, átlagosan 5,4–5,7 hónap.

A SZOCIÁLIS RÁSZORULTSÁG MEGÁLLAPÍTÁSA A KUTATÁSBAN

Amint a Szociális Tüzelőanyag Program leírásánál már bemutattuk, a támogatási jogosultság megállapítása és a támogatott tüzelő kiosztása olyan szociális mutatószámok alapján történik, amelyek a szociális ellátó rendszerben keletkeznek. Vagyis egyéb szociális segélyekre való jogosultság alapján állapítják meg a szociális tüzelőre való jogosultságot. Ez az információ számunkra nem volt elérhető, és a kérdőíves adatfelvételben sem kérdeztünk rá ezekre. Így kutatásunkban a háztartások szociális státuszát egyéb mutatószámok alapján állapítottuk meg, ezek pedig az adatfelvétel három változó-csoportjából származnak: a háztartás jövedelmére, a háztartás energiakiadásaira és a lakás állapotára vonatkozó kérdések.

A háztartásokat az egy főre jutó nettó éves jövedelmük alapján decilisekbe osztottuk be. Az alacsony jövedelmű háztartásokat az alsó decilisekre való szűréssel emeltük be a rászorultsági státuszba. A háztartás energiakiadásait teljes körűen figyelembe vettük, vagyis összeadtuk a háztartás éves villamosenergia-, földgáz- és tűzifafogyasztását forintban és Joule-ban is. Vagyis nemcsak a fűtési energiaigénnyel számoltunk, hanem a hűtés, használati melegvíz, világítás és egyéb háztartási eszközök felhasználásával is. A forintban kifejezett energiafogyasztás abszolút és jövedelemhez viszonyított nagysága fontos információ a sérülékeny háztartások beazonosításához. A lakás állapotára vonatkozóan létrehoztunk egy „halmozottan hátrányos” mutatószámot a súlyosan deprivált lakásállapot ismérveiként. Azt tekintettük súlyosan deprivált lakásúnak, aki a beázás/vizesedés megszüntetését vagy a tetőszerkezet felújítását nagyon fontos (sürgős) beavatkozásként jelölte meg.

4. TÁBLÁZAT: AZ ESETEK MEGOSZLÁSA A SZOCIÁLIS TÜZELŐANYAG PROGRAM SZERINTI ÉS A RÁSZORULTSÁGI KATEGÓRIÁK KÖZÖTT

	Halmozott energia-szegénységi státusz >=3		Halmozott energia-szegénységi státusz >=2		Alsó 3 jövedelmi decilisben		Alsó 2 jövedelmi decilisben		Alsó 1 jövedelmi decilisben	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
5000 fő feletti települések										
Nem kaptak szociális tűzifát	21	80%	38	82%	39	81%	27	74%	14	70%
Kaptak szociális tűzifát	5	20%	8	18%	10	19%	10	26%	6	30%
5000 fő alatti települések										
nem rászoruló, nem kaptak	131	76,7%	99	58,2%	97	57,0%	113	66,3%	126	73,7%
nem rászoruló, DE kaptak	25	14,5%	16	9,6%	7	4,3%	15	8,6%	20	11,6%
rászoruló, DE nem kaptak	11	6,6%	43	25,1%	45	26,2%	29	16,9%	16	9,6%
rászoruló ÉS kaptak is	4	2,3%	12	7,2%	21	12,5%	14	8,2%	9	5,2%

Forrás: REKK kutatási minta (2025, súlyozott)

A súlyozás miatt a táblázatban közölt esetszámok valójában nem egész számok, hanem tört számok kerekített értékei. Vagyis az összes tűzifahasználó esetszám összege (5000 fő alatt 171 háztartás) minden változatban ugyanannyi (170,68). Az eredmények egyszerűbb magyarázata érdekében az egész számra kerekített értékeket közöljük.

ALACSONY JÖVEDELEM

Az alacsony jövedelmet szintén több értelmezésben használtuk:

- **3. decilis** - ha a háztartás az egy főre jutó éves nettó jövedelme alapján a minta alsó 3 decilisébe tartozik
- **2. decilis** - ha a háztartás az egy főre jutó éves nettó jövedelme alapján a minta alsó 2 decilisébe tartozik
- **1. decilis** - ha a háztartás az egy főre jutó éves nettó jövedelme alapján a minta alsó 1 decilisébe tartozik

HALMOZOTT ENERGIASZEGÉNYSÉGI STÁTUSZ

Ezeknek a jövedelmi, energiafogyasztási és lakhatási jellemzőknek a segítségével és az energiaszegénységre vonatkozó szakirodalomra támaszkodva^{11,12} megalkottunk hét komplex mutatószámot, amelyek mind más szempontból ragadják meg egy háztartás energiafogyasztással kapcsolatos sérülékenységét. Ezek a következők:

1. **Rejtett energiaszegénységnek** tekintettük, ha a háztartás teljes energiakiadása nem éri el a nemzeti medián felét (a mutatóból kivettük a jó lakásállapotú és magas jövedelmű háztartásokat, mert náluk az alacsony energiakiadás nem rászorultságból, hanem a lakás energiahatékonyságából és tudatos fogyasztásból fakad – így a mutató a ténylegesen rejtett energiaszegénységet ragadja meg)

2. **Relatív energiaszegénységnek** tekintettük, ha a háztartás aránytalanul magas energiaköltségekkel szembeesül, vagyis a háztartás energiakiadásának összjövedelemhez viszonyított aránya a minta medián kétszerese vagy magasabb
3. **Abszolút energiaszegénységi** küszöbértéknek vettük, ha a háztartás energiaköltségei meghaladják a háztartás teljes kiadásainak 10%-át
4. **Rossz lakásviszonyokat** állapítottunk meg, ha a háztartás a beázás/vizesedés megszüntetését vagy a tetőszerkezet felújítását „nagyon fontos” beavatkozásnak ítélte meg
5. **Alulfűtöttnek** tekintettük a szubjektív hőérzet mutató értékét, ha a háztartás a fűtési időszakban a lakást jellemzően hűvösnek vagy hidegnek érzi, azaz nem képes megfelelően kifűteni
6. **Közüzemi hátraléknak** vettük, ha a háztartásnak az elmúlt 12 hónapban keletkezett fizetési elmaradása a gáz-, villany-, távhőszámla, illetve víz/csatornadij esetében
7. **Korlátozott fűtésnek** tekintettük, ha a háztartás télen a lakás teljes alapterületének legfeljebb 70%-át fűti ki

11 Baumann, C., Romero, J. C., & Barrella, R. (2025). [Energy Poverty and Vulnerability Trends in Southern and Western Europe During Crisis Years. Sustainability, 17\(12\), 5264.](#)

12 Menyhért, B. (2024). [Energy poverty – New insights and analysis for improved measurement and policy: Evidence from unique joint HBS-SILC microdata from Hungary. Publications Office of the European Union.](#)

5. TÁBLÁZAT: A SZOCIÁLIS TÜZELŐANYAG PROGRAM EREDMÉNYESSÉGÉNEK ÉRTÉKELÉSE ELTÉRŐ RÁSZORULTSÁGI KONCEPCIÓK MELLETT

	Halmazott energia- szegénységi státusz >=3	Halmazott energia- szegénységi státusz >=2	Alsó 3 jövedelmi decilisben	Alsó 2 jövedelmi decilisben	Alsó 1 jövedelmi decilisben
siker mutató:	13%	43%	75%	49%	31%
célt tévesztett arány:	87%	57%	25%	51%	69%
kudarc mutató:	75%	78%	68%	67%	65%
scoping error:	67%	47%	43%	47%	49%

Forrás: REKK kutatási minta (2025, súlyozott)

Az energiaszegénység megállapításához nem akartuk kiemelni ezek közül egyik mutatószámot sem, hanem kialakítottunk egy Halmazott Energiaszegénységi Státusz mutatót, amely összegyűjti, hogy egy adott háztartás a fenti specifikus energiaszegénységi mutatók közül mennyiben érintett. Minél nagyobb a halmazódás, annál nagyobb valószínűséggel tekinthető egy háztartás rászorultnak egy szociális tüzelő program szempontjából. Egy szűkebb és egy bővebb változatot hoztunk létre:

- Halmazott Energiaszegénységi Státusz >= 2, ha a fenti 7 energiaszegénységi ismérv közül **legalább 2-ben érintett** a háztartás
- Halmazott Energiaszegénységi Státusz >= 3, ha a fenti 7 energiaszegénységi ismérv közül **legalább 3-ban érintett** a háztartás

A RÁSZORULTSÁGOT DEFINIÁLÓ ISMÉRVEINK

Végül valamennyi fent bemutatott változót figyelembe véve öt eltérő ismérvet határoztunk meg, melyekben a rászorultságot az elemzés keretében pozitívnak tekintjük. Ezek a következők:

1. Halmazott energiaszegénységi státusz >=3
2. Halmazott energiaszegénységi státusz >=2
3. Alsó 3 jövedelmi decilisben levő háztartás
4. Alsó 2 jövedelmi decilisben levő háztartás
5. A legalsó jövedelmi decilisben levő háztartás

A SZOCIÁLIS TÜZIFATÁMOGATÁS EMPIRIKUS ÉRTÉKELÉSE

Először bemutatjuk a súlyozott, reprezentatív adatbázisban az esetek megoszlását a szociális tüzifátámogatási program szerinti jogosultság és az általunk definiált rászorultsági kategóriák között. Látható, hogy néhány 5000 fő feletti település önkormányzata saját hatáskörben végzett szociális tüzifa osztást, melyet a központi költségvetésből igényelhető támogatás hiányában teljes egészében önmagának kellett finanszíroznia.

A súlyozott, reprezentatív mintában 282 háztartás használ tüzifát, ebből 171 él 5000 fő alatti településen. A 4. táblázatban látható, hogy mind az öt rászorultsági kategória alapján nagynak tekinthető az 5000 fő feletti településen élő, tüzifa használó és rászoruló háztartások száma. A tüzifa használók 39%-a él 5000 fő feletti településen, becslésünk szerint ezek 18-44%-a rászoruló. Ezek a háztartások az állami program korlátozottsága miatt csak a helyi önkormányzatokra számíthatnak, azok pedig a rászoruló háztartások maximum 30%-át tudták szociális tüzifával támogatni.

Magának a Szociális Tüzelőanyag Programnak az értékeléséhez az országos mintánkat leszűkítettük az 5000 fő alatti településen élő és tüzifát használó háztartásokra, és besoroltuk őket az öt eltérő energiaszegénységi ismérv kombináció alapján szociálisan rászoruló és nem rászoruló csoportokba. Ezeket a csoportokat tovább bontottuk aszerint, hogy részesültek-e szociális tüzifa támogatásban vagy sem.

A központi költségvetésből finanszírozott szociális tüzifa támogatási programot négy eltérő mutatószám segítségével értékeltük. Ebből három a program önmaga számára definiált feladatának eredményességét méri, a negyedik pedig az 5000 fős település létszámkorlát validitását teszteli.

- Sikeresnek ítéltük azokat az eseteket, ahol a rászorultsági státusz pozitív és a háztartás tényleg részesült szociális tüzifa támogatásban. A **sikermutató** a célba ért esetek arányát mutatja az összes tüzifa támogatási eseten belül. (%)
- A **célt tévesztett arány** ennek az inverze, vagyis azon háztartások aránya, akik kaptak tüzifa támogatást, miközben az adott rászorultsági koncepció alapján ez nem tűnik indokoltnak. Tekinthejtük ezt a program 1-es típusú célzottsági hibájának (*targeting error type 1*)
- A **kudarc mutató** azon rászoruló háztartások aránya, amelyek nem részesültek tüzifa támogatásban. Mivel a program célzottságának érzékenységi problémájáról van szó, ezt 2-es típusú célzottsági hibának tekinthejtük (*targeting error type 2*)
- A központi költségvetésre támaszkodó szociális tüzifátámogatás **tervezési hibájának** tekinthető az 5000 fő feletti településeken élő rászoruló összes rászorulóhoz viszonyított aránya (*scoping error*)

Az eredményesség értékelése során fontos arra emlékeztetni az olvasót, hogy az önkormányzatok nem ilyen koncepciók mentén állapították meg a szociális rászorultságot. Egyrészt figyelembe kellett venniük a belügyminiszteri rendelet vagy pályázati kiírás normatív előírásait (80 év feletti, tartósan munkanélküli aktív korú, halmozottan hátrányos gyermek), másrészt ezek mellé saját hatáskörben további szociális szempontokat építhettek be (egy főre jutó jövedelem, lakhatási körülmények, stb.). Ebben a kutatásban ezt nem tudtuk és nem is szándékoztuk reprodukálni. Ezek helyett állítottunk fel három rászorultsági kategóriát tisztán jövedelmi alapon, kettőt pedig az energiaszegénységi kutatásokban használt komplex indikátorok halmozott megjelenésére alapozva.

Látható, hogy az elemzéshez általunk definiált szociális rászorultsági koncepciók alapján eléggé eltérő mértékben tekinthető eredményesnek a központi kormányzati szociális tüzfátámogatási program. Összességében az „Alsó 3 jövedelmi decilisen” megállapított rászorultsági státusz esetében a legmagasabb a sikerráta, a legalacsonyabb a célt tévesztett arány, és a hatályossági korlátból származó scoping error. Az alacsonyabb decilisekben egyre kevesebb a rejtve maradt rászoruló arányát kifejező kudarc mutató, de egyre romlik a sikermutató és nő a célt tévesztett arány.

Enhez képest a halmozott energiaszegénységen alapuló rászorultság-értelmezés szerint a program kevésbé tűnik sikeresnek. Ennek lehet az oka az is, hogy nagyobb azoknak a köre, akik energiaszegénységi státusza megalapozott, de mégsem számítanak szociális szempontból kiemelten hátrányos helyzetűnek. De az okok között szerepelhet, hogy a program költségvetése erősen korlátozott, ahogyan azt bemutattuk, a nominálisan hét év óta változatlan keretből egyre kevesebb tüzfához jutnak az önkormányzatok, így elképzelhető, hogy sok háztartás azért nem kerül be a támogatási programba, mert nincs elegendő szociális tüzifa.

ÜZENETEK A DÖNTÉSHOZÓKNAK

A szociális tüzfátámogatási program költségvetési keretét indokolt volna újratervezni.

- A magyar háztartások 15,5%-ában (620 ezer háztartás) a tüzifa a kizárólagos energiahordozó, és további 13,6% (550 ezer háztartás) használ tüzfát a földgáz mellett. Ennek a mintegy 1 millió 170 ezer háztartásnak a szociális energia-támogatására évente mindössze 5 milliárd forint jut a központi költségvetésből. Ha csak a 2019. évi vásárlóerő paritáson akarték volna tartani a program keretösszegét, annak 2025-re már meg kellett volna haladnia a 9 milliárd forintot, ami még független a támogatási intenzitástól, indokoltságtól vagy igényektől.
- Eközben a háztartások 44,6%-a (1 millió 800 ezer háztartás) kizárólag gázzal fűt, és még 17,7% (700 ezer háztartás) használ földgázt más fűtőanyag mellett. A rezsi-csökkentés rendszerében ennek a kétszer annyi, 2,5 millió háztartásnak a gázfogyasztás támogatására 2025-ben mintegy 862 milliárd forint jutott, vagyis több mint 170-szerese a tüzfátámogatásnak, ráadásul bármilyen szociális szempont figyelembevétele nélkül.

Az energiaszegénységi szempontból sérülékeny háztartások köre jóval bővebb a szociálisan hátrányos helyzetű háztartásoknál

- Az elsődleges tüzifa használat erősen kötődik az energiaszegénységhez.
- Az energiaszegénységi indikátorok jól ragadják meg az energiafogyasztási szempontból sérülékeny háztartások körét, minden mutatószám más-más koncepció mentén, többé-kevésbé eltérő háztartási kört azonosít.
- Ezen mutatószámok halmozott figyelembevételével nagy biztonsággal azonosíthatók azok a háztartások, amelyek ugyan nem felelnek meg a szociális tüzelőanyag programban jelenleg elvárt szociálisan hátrányos helyzetű státusznak, mégis aránytalanul nagy terhet jelent számukra a megfelelő mennyiségű és minőségű energiaszolgáltatások megfizetése.

Az 5000 fős települési korlátot indokolt volna eltörölni

- Az energiaszegénységi szakirodalom és saját kutatásunk is arra utal, hogy az energiaszegénység nem korlátozódik a kistéleplési háztartásokra. Becslésünk szerint a potenciális rászorultak fele, de akár kétharmada is élhet 5000 fő feletti településeken.
- Több 5000 fő feletti település önkormányzata is felismerte ezt, és saját költségvetésből, a központi költségvetési finanszírozás nélkül nyújtottak szociális tüzifa támogatást lakosaiknak.

A szociális tüzfátámogatás által indukált kedvezőtlen piaci folyamatokat korrigálni kell

- Az alacsonyan tartott támogatási normatíva arra ösztönözte az erdészeteket, hogy minimálisan feldolgozott választékokat kínáljanak fel a programban, ezért a vevőre háruló szállítási és feldolgozási költségek éppen a szegényebb önkormányzatokat zárták ki a programból.
- Az így rendszerbe kerülő szociális tüzifa rendkívül rövid száradási idővel jut a háztartásokhoz, ahol további szárítás nélkül használják fel. Az általunk mért átlagosan 5-6 hónapos szárítási idő mellett a tüzifa elméletileg hasznosítható energiatartalma mintegy 30-40%-kal alacsonyabb, mint egy megfelelően kiszáradt tüzfiaé. Ráadásul a háztartási tüzelőberendezések még azt is rosszabb hatásfokkal hasznosítják, és a nedves fa égetése jóval magasabb levegőszennyezéssel jár.
- A probléma kezeléséhez részben megoldást nyújthat a tüzifa szabvány megengedett nedvességtartalmának szigorítása és a tüzifa szabvány szerinti termékértékesítés alkalmazása szociális tüzifa programban is.

Hosszabb távon figyelni kell arra, hogy a Szociális Tüzelőanyag Program ne konzerválja az energiaszegénységet

- Miközben évről évre indokolt lehet egy rászoruló háztartási kör tüzifa támogatása, el kell kerülni, hogy ez a támogatási forma akadály legyen a lakóingatlanok fejlesztésének, a strukturális problémák felszámolásának.
- A szociális ágazat bevonásával lakhatási és korszerűsítési programokat kell elindítani, hogy a szociális tüzfátámogatásra szoruló háztartások ne egy zsákutcába kerüljenek, hanem egy átgondolt szociális és energiaszegénységi programnak a fókuszába, ami hosszabb távon kiutat nyújt ebből a helyzetből. Egy ilyen programnak nagyon fontos finanszírozási forrása lehet az ETS2 rendszerhez kapcsolódó aukciós állami bevételek és az EU Szociális Klíma Alapja.

REKK ALAPÍTVÁNY

Az Alapítvány célja, hogy hozzájáruljon ahhoz, hogy Közép-Európában üzleti és környezeti szempontból fenntartható energia- és infrastruktúra-rendszerek jöhessenek létre. Az Alapítvány felvállalt küldetése, hogy a szektor holisztikus elemzésének keretében lehetőséget nyújtson európai léptékű, aktív és nyílt párbeszédre kormányzati és iparági szereplők, infrastruktúra-üzemeltetők, termelők és kereskedők, szabályozó hatóságok és fogyasztók, a szakmai sajtó vagy éppen az érdeklődő civil csoportok között. Az Alapítvány tevékenységének eredményeképpen olyan szakmai vitaanyagok, javaslatok jönnek létre, amelyek az energia- és infrastruktúra-rendszerek működésével kapcsolatos aktuális kérdésekben előremutató válaszokat fogalmazznak meg, és a regionális és magyar fórumokon a résztvevőknek lehetőségük nyílik az iparág technológiai- és szabályozási fejleményeinek megismerésére.

Szajkó Gabriella 1992-ben közgazdászként diplomázott a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemen. Ezután a Central European University közgazdaságtudományi tanszékének kutatási asszisztense majd kutatója. 1997 és 2002 között a Budapesti Corvinus Egyetem doktori programjának hallgatója, főleg környezetgazdaságtani témákban kutatott és oktatott. Disszertációját a széndioxid-emissziós piacok közgazdasági elemzéséből írta, 2005-ben szerzett PhD fokozatot. 1998 és 2000 között a Gazdasági Minisztériumban, 2000 és 2003 között a Magyar Energia Hivatalban dolgozott, elsősorban az energiapiacok és a környezetvédelmi szabályozással kapcsolatos kérdések elemzése volt a feladata. 2003 és 2007 között a Budapesti Corvinus Egyetem Környezetgazdaságtani Tanszékén tanársegéd, adjunktus, majd egyetemi docens. A REKK alapító tagja, 2007-től főállású szenior kutatója. Elsősorban az energia ágazatokot érintő környezetvédelmi problémák közgazdasági elemzésével és oktatásával foglalkozik (emissziós piacok, megújuló energia ösztönzési rendszerek és piacok). Vezető kutatóként több tanulmány szerzője (nemzeti üvegházgáz emisszók előrejelzése, belföldi biomassza piacok, kelet-európai megújuló energia támogatási rendszerek).

Berei Judit 2024 szeptemberében csatlakozott a Regionális Energiagazdasági Kutatóközponthoz kutató munkatársként. Alapszakos diplomáját 2019-ben az ELTE alkalmazott közgazdaságtan szakán szerezte. Ezt követően a Közép-európai Egyetem közgazdasági elemző szakán folytatta tanulmányait, ahol 2021-ben diplomázott. Egyetemi évei alatt a Budapesti Corvinus Egyetem Rajk Szakkollégiumának is tagja volt. Korábban statisztikusként dolgozott gazdaságstatisztika területen, valamint kutatási asszisztensként foglalkoztatáspolitikai projekteken.